

การเมืองกับการปฏิรูประบบดูแลสุขภาพ

กว่าหมอชาวบ้านฉบับธันวาคม ๒๕๓๙ จะออก จากผลการเลือกตั้งเมื่อ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ เราก็คงจะมีรัฐบาลใหม่ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขคนใหม่แล้ว พูดถึงรัฐมนตรีสาธารณสุขนี้ผีเข้าผีออก บางคนก็เป็นคนดีมาก บางคนก็แย่มากจริง ๆ ไม่มีเสียดีกว่า เพราะมีแล้วกลับเป็นภาระแก่ระบบสาธารณสุข คือแทนที่จะเป็นรัฐมนตรีเพื่อสาธารณสุข (Minister for health) กลับเป็นรัฐมนตรีเพื่อสาธารณสุข (Anti Health Minister) เสียมากกว่า เพราะความด้อยพัฒนาของระบบการเมืองของเรา

ขณะนี้เรื่องการปฏิรูประบบดูแลสุขภาพ (Health Care Reform) กำลังเป็นกระแสใหญ่ของโลก เพราะบริการทางการแพทย์ที่แพงขึ้น ๆ ทำให้เกิดวิกฤตการณ์ในระบบขึ้น คือ ทำให้เกิด

๑. บริการที่ไม่เท่าเทียมกัน
๒. คุณภาพของบริการไม่ดี
๓. ประสิทธิภาพไม่ดี

ซึ่งจะมีผลกระทบอย่างหนักต่อเรื่องสุขภาพ เศรษฐกิจ และสังคม รัฐมนตรีสาธารณสุขคนใหม่ควรมีกรอบการทำงานใหญ่ที่สุดคือ การปฏิรูประบบการดูแลสุขภาพ ไม่ใช่ทำพิธีกรรมตามระบบราชการไปวันหนึ่ง ๆ หรือซ้ำร้ายเหมือนอดีตบางคนที่เคยตั้งหน้าว่า จะกินอะไรได้บ้าง ทำตัวเหมือนพยาธิของสาธารณสุข แต่การปฏิรูประบบการดูแลสุขภาพไม่ใช่เรื่องง่าย นายกรัฐมนตรีไม่ว่าจะเป็นคุณชวน หรือคุณชวนิต จะต้องเข้ามาดูเป็นกระแสนโยบายดังที่ในสหรัฐอเมริกา ประธานาธิบดีคลินตัน กับนางฮิลลารี เป็นผู้ดำเนินการปฏิรูประบบการดูแลสุขภาพด้วยตนเอง

ในปัจจุบันที่จะทำให้การปฏิรูปการดูแลสุขภาพสำเร็จอยู่ที่

๑. การสร้างความจริง
๒. การมีส่วนร่วมของประชาชน

ถ้าไม่มีทั้งคู่หรือมีเพียงอันใดอันหนึ่งก็ไม่สำเร็จ การปฏิรูปการดูแลสุขภาพเป็นเรื่องที่ยากที่จะเข้าใจและกระทำ จำเป็นต้องสร้างความจริงว่าคืออะไร และจะทำได้อย่างไร เรื่องนี้ควรให้สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เข้ามาสนับสนุนให้ทำได้เป็นเบื้องต้นภายใน ๒ ปี

สาธารณะต้องมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ว่า การปฏิรูปการดูแลสุขภาพคืออะไร จำเป็นอย่างไร เกี่ยวข้องกับท่าน และลูกหลานของท่านอย่างไร และทำอะไร โดยอาศัยความจริงที่มีการสร้างขึ้นในข้อ ๑ แล้วทำการรณรงค์ เรียกร้อง กัดดัน รวมทั้งสนับสนุน ติดตาม ตรวจสอบ ให้มีการปฏิรูประบบการดูแลสุขภาพให้สำเร็จ

นี่คือกระบวนการประชาธิปไตย ที่ต้องมีทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชน และการสร้างความจริง จึงจะสามารถแก้ปัญหาง่าย ๆ ของประเทศ รวมทั้งเรื่องสุขภาพด้วย